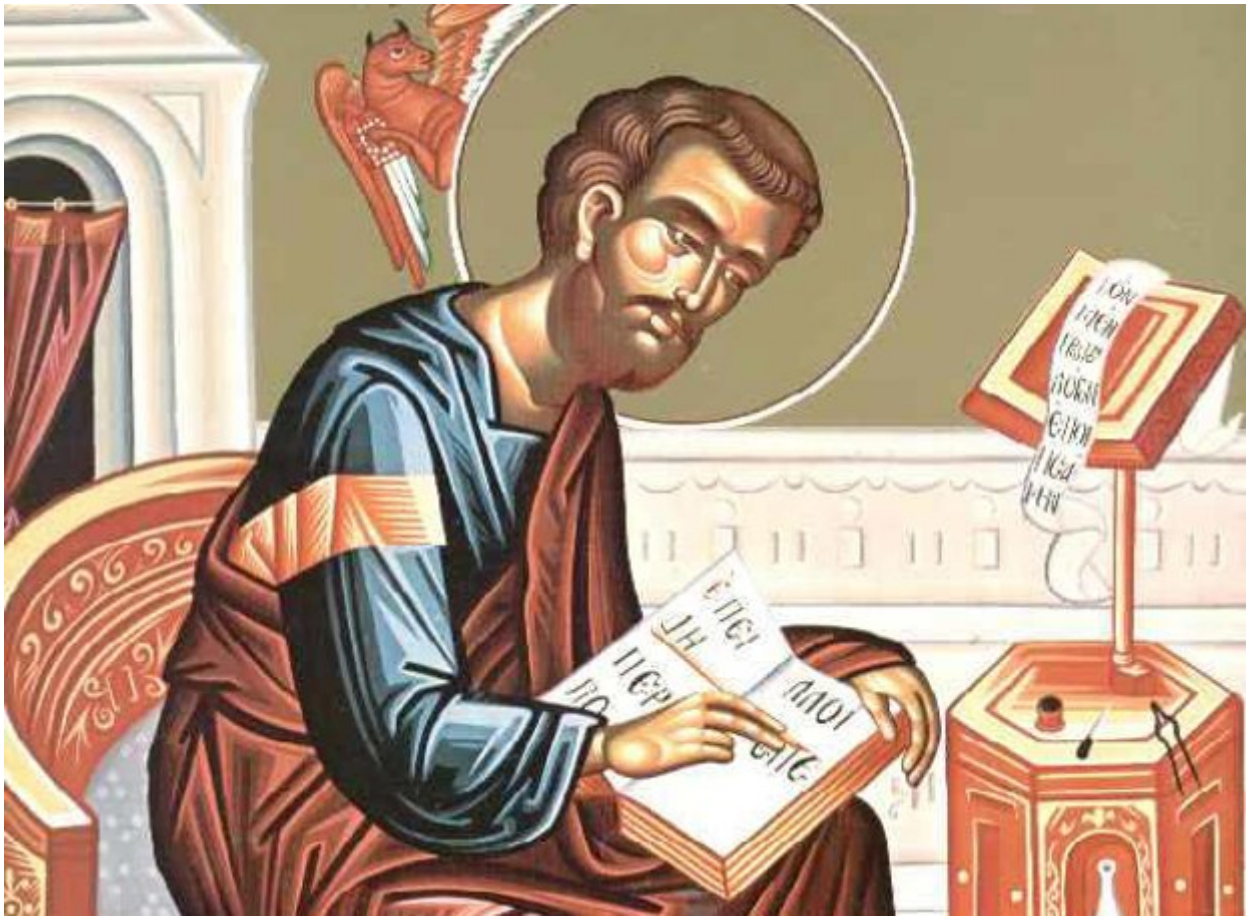
18/10/2026

18 Οκτωβρίου: Εορτάζει ο Άγιος Ευαγγελιστής Λουκάς

/ Βίοι Αγίων

Σήμερα, 18 Οκτωβρίου, τιμάται από την Αγία μας Ορθόδοξο Εκκλησία η μνήμη του Αγίου και Ευαγγελιστού Λουκά, ιατρού, αγιογράφου και συγγραφέα του ομώνυμου Ευαγγελίου και των Πράξεων των Αποστόλων, δηλαδή δύο από τα 27 κανονικά βιβλία της Καινής Διαθήκης.

- Του ΛΑΜΠΡΟΥ Κ. ΣΚΟΝΤΖΟΥ, Θεολόγου – Καθηγητού

Ο Άγιος Ευαγγελιστής Λουκάς

Οι τέσσερις Ιεροί Ευαγγελιστές, ο Ματθαίος, ο Μάρκος, ο Λουκάς και ο Ιωάννης, κατέχουν ιδιαίτερη τιμή μέσα στην Εκκλησία μας, διότι αξιώθηκαν να γίνουν οι συγγραφείς των τεσσάρων Ευαγγελίων, τα οποία αποτελούν τους τέσσερις στύλους, πάνω στους οποίους στηρίζεται η χριστιανική μας πίστη, μαζί με τα άλλα βιβλία της Καινής Διαθήκης και την Ιερά Παράδοση. Στο άρθρο μας αυτό θα ασχοληθούμε με τον ιερό ευαγγελιστή Λουκά.

Καταγόταν από την Αντιόχεια της Συρίας και είχε ελληνική καταγωγή. Ήταν πολύ μορφωμένος και ασκούσε το επάγγελμα του ιατρού. Γνώριζε άριστα την ελληνική γλώσσα, όπως και την εβραϊκή. Αυτό φαίνεται καθαρά από τα ιερά συγγράμματά του, το τρίτο Ευαγγέλιο και τις Πράξεις των Αποστόλων, όπου κανένας άλλος συγγραφέας της Καινής Διαθήκης δεν μπορεί να φθάσει την καλλιέπεια του λόγου του. Παράλληλα ήταν και άριστος ζωγράφος. Σπούδασε στην Αλεξάνδρεια και την Αθήνα.

Δεν γνωρίζουμε λεπτομέρειες από τη ζωή του πριν τη συνάντησή του με τον απόστολο Παύλο. Εικάζουμε ότι ήταν ειδωλολάτρης. Γνώρισε προφανώς τον Χριστιανισμό στην Αντιόχεια. Αφ’ ότου γνώρισε τον απόστολο Παύλο συνδέθηκε μαζί του και έγινε αφοσιωμένος μαθητής του και ακόλουθός του ως το μαρτυρικό του τέλος. Κήρυξε με θέρμη και ζήλο τη νέα σώζουσα πίστη στη Θράκη, τη Μακεδονία, την Θεσσαλία, την Αχαΐα, την Ασία, την Κύπρο, το Ιλλυρικό, την Ιουδαία και την Μ. Ασία, μεταστρέφοντας πλήθος ειδωλολατρών και Ιουδαίων στον Χριστιανισμό.

Θεώρησε σκόπιμο να γράψει, όσα είχε ακούσει από τους αγίους Αποστόλους, τον απόστολο Παύλο, τη Θεοτόκο και άλλους αυτόπτες και αυτήκοους μάρτυρες, για το θείο Πρόσωπο και το έργο του Κυρίου, δεκαπέντε χρόνια μετά την Ανάληψή Του. Να μείνει εσαεί αιώνιο γραπτό μνημείο και μαρτυρία στην Εκκλησία του Χριστού. Συνέγραψε λοιπόν το γνωστό μας «Κατά Λουκάν Ευαγγέλιο», το τρίτο κατά σειράν βιβλίο της Καινής Διαθήκης. Σε αυτό αρχίζει με τη γέννηση του Τιμίου Προδρόμου, τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου και με ζωηρότητα και ακριβή χρονολόγηση περιγράφει τη Γέννηση του Κυρίου, τη δράση, τα θαύματα, το σταυρικό Πάθος και την Ανάστασή Του, με ακριβείς ιστορικές συγκυρίες και χάρη λογοτεχνική. Τέλος αυτός κατέγραψε τις περισσότερες παραβολές του Χριστού με άφθαστη παραστατικότητα.

Συνέγραψε επίσης και το πέμπτο κατά σειράν ιερό βιβλίο της Καινής Διαθήκης, τις «Πράξεις των Αποστόλων», ήτοι: την πρώτη εκκλησιαστική ιστορία της Εκκλησίας

μας, στο οποίο εκθέτει τη δική του εμπειρία για την ίδρυση και την ανάπτυξη της πρώτης Εκκλησίας. Αρχίζει με το θαυμαστό γεγονός της Θείας Αναλήψεως, περιγράφει με καταπληκτικές λεπτομέρειες το μεγάλο και θαυμαστό γεγονός της Πεντηκοστής, το πρώτο κήρυγμα του αποστόλου Πέτρου, τη βάπτιση τριών χιλιάδων ακροατών του και την ίδρυση της Εκκλησίας. Στη συνέχεια αναφέρεται στην ζωή της πρώτης Εκκλησίας, στη δράση των αποστόλων, αφιερώνοντας το μεγαλύτερο μέρος στη δράση του αποστόλου Παύλου.

Ως αποδέκτης και των δύο ιερών βιβλίων του αναφέρεται κάποιος «κράτιστος Θεόφιλος», τον οποίο αγνοούμε. Πιθανόν να ήταν κάποιος επιφανής, ο οποίος ζήτησε από τον Λουκά πληροφορίες για τη νέα πίστη.

Η ευσεβής παράδοση αναφέρει πως ο Λουκάς υπήρξε και εξαίσιος ζωγράφος, ο οποίος εικονογράφησε το ιερότατο πρόσωπο της Θεοτόκου, με την οποία έζησε αρκετό καιρό στην Ιερουσαλήμ. Φημισμένες Ιερές Εικόνες Της αποδίδονται στον σ’ εκείνον, όπως η Ιερή Εικόνα του Μ. Σπηλαίου, της Παναγίας Κύκκου της Κύπρου, της πόλεως Βιλίνα της Ρωσίας. Στον άγιο Λουκά αποδίδονται επίσης και άλλες γνωστές Ιερές Εικόνες της Θεοτόκου.

Η ιεραποστολική του δράση συνέπεσε με την κήρυξη των διωγμών του ρωμαϊκού κράτους εναντίον των Χριστιανών. Τα σκοταδιστικά ειδωλολατρικά ιερατεία, βλέποντας την ρώμη της νέας πίστης, φοβήθηκαν για τα άνομα και δεισιδαίμονα συμφέροντά τους και γι’ αυτό έπεισαν τους διεφθαρμένους ρωμαίους να εγείρουν σκληρό διωγμό εναντίον των Χριστιανών, ως δήθεν επικίνδυνους για την έννομη τάξη. Χιλιάδες Χριστιανοί συλλαμβάνονταν, με τη βοήθεια των ειδωλολατρών ιερέων, βασανίζονταν φρικτά για να θυσιάσουν στα είδωλα. Όσοι αρνούνταν θανατώνονταν μέσω απερίγραπτων βασανισμών.

Έτσι λοιπόν και ο άγιος και ευαγγελιστής Λουκάς έγινε στόχος των φανατικών ειδωλολατρών. Σύμφωνα με την επικρατέστερη παράδοση, μετά τον μαρτυρικό θάνατο του αποστόλου Παύλου το 68 μ. Χ. ήρθε στην Ελλάδα και εγκαταστάθηκε στα μέρη της Βοιωτίας, όπου με το φλογερό του κήρυγμα μετέστρεφε πλήθος ειδωλολατρών στην αληθινή χριστιανική πίστη. Επίσης ασκούσε και το ιατρικό επάγγελμα, θεραπεύοντας δωρεάν τους αρρώστους. Αυτό θορύβησε και εξόργισε τους ειδωλολάτρες ιερείς της περιοχής, οι οποίοι έβλεπαν να ερημώνουν τα «ιερά» τους και να χάνουν πλούτη από τις δεισιδαίμονες πρακτικές τους, όπως τη μαγεία, την μαντική και τις διάφορες αγυρτείες, τις οποίες πωλούσαν αδρά ως «θεραπείες» στους άτυχους πιστούς του παγανισμού. Παρότρυναν λοιπόν τον φανατισμένο ειδωλολατρικό όχλο, ο οποίος όρμισε και συνέλαβε τον ένθερμο άγιο Λουκά. Μη σεβόμενοι τα γεράματά του τον υπέβαλαν σε απάνθρωπα βασανιστήρια. Εξουθενωμένο, τον κρέμασαν σε μια ελιά, όπου παρέδωσε την αγία του ψυχή στο

Θεό, σε ηλικία ογδόντα χρονών.

Οι Χριστιανοί περιμάζεψαν το τίμιο λείψανό του και το έθαψαν με μεγάλες τιμές κοντά στη Θήβα. Από τη μαρμάρινη λάρνακά του έρρεε μύρο, το οποίο ευωδίαζε σε μεγάλη απόσταση. Γινόταν επίσης εκεί πάμπολλα θαύματα, κάνοντας πολλούς ειδωλολάτρες να γίνονται Χριστιανοί. Ο βυζαντινός αυτοκράτωρ Κώνστας (337-350) μετέφερε στην Κωνσταντινούπολη τα Ιερά Λείψανά του, όπως και των άλλων αποστόλων, τα οποία εναπέθεσε, ως πολύτιμο θησαυρό, στον ναό των Αγίων Αποστόλων. Βρισκόταν εκεί ως την άλωση από τους σταυροφόρους το 1204, τα οποία οι αντίχριστοι εισβολείς τα έκλεψαν και τα μετέφεραν στη Δύση. Σήμερα σώζεται η λάρνακα του αγίου στη Βοιωτία, εντός περικαλλούς ναού, όπου συνεχίζονται να επιτελούνται θαύματα. Η ιερή του μνήμη εορτάζεται στις 18 Οκτωβρίου.